

Political Preferences
Preferencje polityczne

6/2013

Redakcja naukowa:
Robert Alberski
Waldemar Wojtasik

Katowice 2013

Rada Naukowa:

prof. dr hab. Roman Bäcker (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Tadeusz Godlewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Iwona Jakubowska-Branicka (Uniwersytet Warszawski, Polska), prof. dr hab. Slavomir Magál (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Jozef Matúš (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Libor Pavera (Wyższa Szkoła Handlowa, Praga, Czechy), prof. dr hab. Dana Petranová (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Olga Prokopenko (Sumski Uniwersytet Narodowy, Ukraina), prof. dr hab. Teresa Sasińska-Klas (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska), prof. dr hab. Jerzy Sielski (Uniwersytet Szczeciński, Polska), dr Marcjanna Augustyn (Uniwersytet w Hull, Anglia)

Kolegium redakcyjne:

dr Agnieszka Turska-Kawa (redaktor naczelna)
dr hab. Robert Alberski (redaktor tematyczny: systemy i zachowania wyborcze)
prof. UMK dr hab. Danuta Plecka (redaktor tematyczny: identyfikacje polityczne)
dr hab. Łukasz Tomczak (redaktor tematyczny: partie polityczne)
dr Zbigniew Widera (redaktor tematyczny: marketing polityczny)
dr Waldemar Wojtasik (redaktor tematyczny: systemy partyjne)
mgr Przemysław Grzonka (redaktor statystyczny)
mgr Jarosław Wichura (sekretarz)

Recenzenci:

prof. dr hab. Ludmila Čábyová (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Norbert Vrabc (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Krzysztof Gajdka (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Polska), prof. dr hab. Tadeusz Godlewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Jacek Wojnicki (Uniwersytet Warszawski, Polska), prof. dr hab. Michał Strzelecki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), dr hab. Dariusz Skrzypiński (Uniwersytet Wrocławski, Polska)

Projekt okładki:

Jarosław Wichura

Korekta:

Teresa Tokarczyk-Łyszczarz

Wersja pierwotna czasopisma: papierowa.

© Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacja Uniwersytetu Śląskiego
Katowice 2013

Patronat nad projektem sprawują Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych oraz Towarzystwo Inicjatyw Naukowych.

Wydawcą czasopisma jest Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego oraz Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacja Uniwersytetu Śląskiego.

ISBN: 978-83-61975-61-8

ISSN: 2083-327X

Druk:

REMAR, www.remar-sosnowiec.pl, e-mail: wydawnictwo@remar-sosnowiec.pl

CONTENTS

Introduction.....	9
In Memoriam: Radosław Solarz (prof. dr hab. Andrzej Antoszewski).....	11
Radosław Solarz (University of Wrocław, Poland)	
Ritual participation? Polish opinions on politics and political parties.....	13
Robert Alberski (University of Wrocław, Poland)	
Satisfaction with the activities of reeves, mayors and presidents of cities and evaluation of the level of representation of the interests by local governments.....	33
Agnieszka Łukasik-Turecka (John Paul II Catholic University of Lublin, Poland)	
The Attitude of the Electorate to Statutory Solutions Giving Equal Opportunity to Men and Women in Filling the Positions on Electoral Lists ..	47
Łukasz Tomczak (Szczecin University, Poland)	
Voters in the face of election mechanism and scope of leaders authority in Polish political parties.....	61
Wojciech Peszyński (Nicolaus Copernicus University, Poland)	
Presidentialisation of electoral behavior in non election 2012 year	75
Karolina Tybuchowska-Hartlińska (University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland)	
Economic voting in Poland from the perspective of declaration of voters.....	91
Waldemar Wojtasik (University of Silesia, Poland)	
Economic voting in Poland: the end of transition model.....	101

REVIEWS

Darren G. Lilleker, Nigel A. Jackson (2011): *Political Campaigning, Elections and the Internet. Comparing the US, UK, France and Germany,*

(London – New York, Routledge), s. 197 (Reviewer: Katarzyna Stelmach)	119
Małgorzata Fuszara (red.): <i>Kobiety, wybory, polityka</i> (Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2013), s. 268 (Reviewer: Joanna Podgórska-Rykała)	128
Krzysztof Kowalczyk : <i>Partie i ugrupowania parlamentarne wobec Kościoła katolickiego w Polsce w latach 1989-2011</i> , (Wydawnictwo Zapol, Szczecin 2012), s. 493 (Reviewer: Zuzanna Osmólska)	135
Report of the Second Congress of the Departments of Political Systems (Katarzyna Kobielska)	139
Summaries	145
Annex	151

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Wspomnienie dra Radosława Solarza (prof. dr hab. Andrzej Antoszewski) ..	11
Radosław Solarz (Uniwersytet Wrocławski, Polska)	
Rytualna partycypacja? Opinie Polaków o polityce i partiach politycznych..	13
Robert Alberski (Uniwersytet Wrocławski, Polska)	
Zadowolenie z działalności wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz ocena poziomu reprezentacji interesów przez władze samorządowe	33
Agnieszka Łukasik-Turecka (Katolicki Uniwersytet Lubelski, Polska)	
Stosunek elektoratu do rozwiązań ustawowych wyrównujących szanse kobiet i mężczyzn w obsadzaniu list wyborczych	47
Łukasz Tomczak (Uniwersytet Szczeciński, Polska)	
Wyborcy wobec sposobu wyboru i zakresu władzy liderów polskich partii politycznych.....	61
Wojciech Peszyński (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Polska)	
Prezydenjalizacja zachowań elektoratu w roku „niewyborczym” 2012	75
Karolina Tybuchowska-Hartlińska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Polska)	
Głosowanie ekonomiczne w Polsce z perspektywy deklaracji wyborców	91
Waldemar Wojtasik (Uniwersytet Śląski, Polska)	
Głosowanie ekonomiczne w Polsce: koniec modelu tranzycyjnego?.....	101
RECENZJE:	
Darren G. Lilleker, Nigel A. Jackson (2011): <i>Political Campaigning, Elections and the Internet. Comparing the US, UK, France and Germany</i> (London – New York, Routledge), s. 197 (Recenzent: Katarzyna Stelmach).....	119

Małgorzata Fuszara (red.): <i>Kobiety, wybory, polityka</i> (Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2013), s. 268 (Recenzent: Joanna Podgórska-Rykała).....	128
Krzysztof Kowalczyk : <i>Partie i ugrupowania parlamentarne wobec Kościoła katolickiego w Polsce w latach 1989-2011</i> (Wydawnictwo Zapol, Szczecin 2012), s. 493 (Recenzent: Zuzanna Osmólska)	135
Sprawozdanie z II Zjazdu Katedr i Zakładów Systemów Politycznych (Katarzyna Kobielska)	139
Summaries.....	145
Aneks	151

ANEKS

Tabela 1. Socjodemograficzny rozkład ilościowy i procentowy badanej próby

	ilość	procent
WOJEWÓDZTWO		
Dolnośląskie	84	7,7
Kujawsko-pomorskie	60	5,5
Lubelskie	60	5,5
Lubuskie	31	2,8
Łódzkie	71	6,5
Małopolskie	93	8,5
Mazowieckie	150	13,8
Opolskie	29	2,7
Podkarpackie	64	5,9
Podlaskie	31	2,8
Pomorskie	62	5,7
Śląskie	135	12,4
Świętokrzyskie	37	3,4
Warmińsko-mazurskie	39	3,6
Wielkopolskie	93	8,5
Zachodniopomorskie	49	4,5
PŁEĆ		
Kobieta	555	51,0
Mężczyzna	533	49,0
WYKSZTAŁCENIE		
Bez wykształcenia	10	,9
Podstawowe/gimnazjalne	59	5,4
Zawodowe	223	20,5
Średnie/policealne	353	32,4
Wyższe (ukończone studia licencjackie lub magisterskie)	443	40,7

STAN CYWILNY		
panna/kawaler	273	25,1
mężatka/zonaty	634	58,3
rozwódka/rozwodnik	70	6,4
wdowa/wdowiec	111	10,2
WIEK		
18-24	130	11,9
25-34	209	19,2
35-44	171	15,7
45-54	198	18,2
55-64	187	17,2
>65	193	17,7
CZY OBECNIE PANI/PAN		
pracuje zawodowo na pełnym etacie, również w rodzinnym gospodarstwie rolnym	553	50,9
pracuje dorywczo	99	9,1
jest bezrobotna/bezrobotny	37	3,4
uczy się w szkole/studiuje w wyższej uczelni	111	10,2
jest na rencie/emeryturze	258	23,7
zajmuje się domem/wychowaniem dzieci	30	2,8
STALE MIEJSCE ZAMIESZKANIA		
wieś	438	40,3
miasto do 20 tysięcy mieszkańców	101	9,3
miasto 20-100 tysięcy mieszkańców	134	12,3
miasto 100-200 tysięcy mieszkańców	108	9,9
miasto powyżej 200 tysięcy mieszkańców	307	28,2
MOJA SYTUACJA MATERIALNA		
żyję bardzo biednie – nie starcza mi nawet na podstawowe potrzeby	32	2,9
żyję skromnie – muszę na co dzień bardzo gospodarować	226	20,8
żyję średnio – starcza mi na co dzień, ale muszę oszczędzać na większe zakupy	550	50,6
żyję dobrze – starcza mi na wiele bez specjalnego oszczędzania	236	21,7
żyję bardzo dobrze – mogę sobie pozwolić na wygodne życie	44	4,0
ŚREDNIE DOCHODY NA CZŁONKA RODZINY W GOSPODARSTWIE DOMOWYM		
do 500 zł	82	7,5
501-1000 zł	365	33,5
1001-2000 zł	408	37,5
2001-5000 zł	191	17,6
powyżej 5000 zł	42	3,9